

წელიურად 5 მ., ნახევარ წლით 3 მ., ცალ წლით 10 კ. ხელის მოწერა მიიღება დრ. სან. კანტორაში და იხსებ იმედაშვილთან (ს. სოროზანი-ს სტამბაში). მისამართი: **თიფლის, რედ. „Театრი და Цховреба“ Ioc. იმედაშვილი.**

№ 8

ხელ-მოწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—ხელთნაწერები საჭიროებისამებრ შესწორდება.—რედაქტორთან პირისპირ მილაპარაკება შეიძლება შუადღის 10—2 ს. და საღ. 6—7 ს. ტელეფონი № 15-41.

№ 8

კ ვ ი რ ა , 27 ა პ რ ი ლ ი

1914 წ.

27 აპრილი

დროა დაიწყო.

უკვე დაიწყო ჩვენთა ძმთა—ქართველ მაჰმადიანთა—გამოფხიზლება. თუ ისტორიულ ჩარ-

ხის უკუღმართმა ტრილიმა სამშობლო ქვეყანას დიდი ნაწილი ჩამოაცალა და სარწმუნოებით ისლამს შეუერთა, გეარტომობით მაინც ვერ შესცვალა და დღეს მათ შორის დაიბადა კითხვა: ვინ ვაჟუთი, ვინა ვართ და ვინ უნდა ვიყოთ?

სამშობლო ენაზე სწავლა-განათლება, როგონულ ნიადაგზე მოქალაქეობრივ-კულტურული წინსვლა,—იი რას მოითხოვენ დღეს ჩვენი ძმანი—ქართველ-მაჰმადიანნი.

ამ მიზნით მათ შორის თვისი წვლილი შეიტანეს ჩვენმა შვიგნობარ-მოღვაწეთ (წ. კ. ს., გ. წერეთელი, ზ. ჭიჭინაძემ, ი. კერესელიძემ, ჰზირამ და სხ.) მაგრამ ეს წვეთია ზღვაში.

დადგა დრო, როდესაც ქართველ მსახიობის ხმაც უნდა განისმას ქართველ მაჰმადიანთა შორის: სცენიდან მშობლიურ ჰანგების მოსმენა, სამშობლო ენით ამეტყველება, ეროვნულ გრძნობათა გაღვივება,—იი რა ესაჭიროება დღეს უკუღმართ გარემოებათა გამო გადაგვარების გზაზე შემდგარო...

სკოლამ, მწიგნობრობამ და ქართულმა სცენამ ხელიხელს უნდა ჩაჰკიდოს და დაიწყოს საღმშენებლო მოღვაწეობა...

დრო არ გვიცდის. საჭიროა შესდგეს რიგინი დსი და ვაემგზავროს მაჰმადიან ქართველებში წარმოდგენების განხორციელებად. ასეთის მოგზაურობით შეიძლება სტამბოლს უწიოს და იქაურ ქართველთაც მოასმენინოს სცენიდან მშობლიური ხმა...

რალა თქმა უნდა, რეპერტუარი შესაფერი

უნდა შეირჩეს,—ჩვენი ისტორიული პიესები, სადაც განსაკუთრებით სარწმუნოებრივ ნიადაგზე სწარმოებს ბრძოლა,—არ გამოდგება...

ისეთი რეპერტუარი უნდა შესდგეს, რომელიც არ შევლახავს ჩვენთა ძმთა სარწმუნოებრივ გრძნობა-ადათებს და ეცდება, გაუძლიეროს სამშობლოსადმი სიყვარული, უმაღლესი საეროვნო-სამოქალაქო მისწრაფებანი ჩაუნერგოს, გაათავიუტნობიეროს...

ჩვენ ღრმად დარწმუნებული ვართ, როგორც ჰნ წლის წინად შემდგარმა სამუდამო დასმა ერთის ჩავლით ღრმა ძილიდან გამოაფხიზლა მძინარე საზოგადოება, ისევე დიდ შთაბეჭდილებას მოახდენს ქართველ მაჰმადიანებზე ჰამშობლო სცენა...

ამ მიზნით შემდგარ „მოგზაურ დას“ ნიეთიერი დახმარება ესაჭიროება ყველა იმ დაწესებულებათაგან, რომელთაც მართლა და გული შესტკევათ სამშობლო ქვეყნიდან უნებლიედ მოწყვეტილ ძმთათვის... და ეს ასეც იქნება, მხოლოდ თაოსნობა, თავამოდება საჭირო...

საქმეს ხელი მღაკიდოთ და ძნელი არაფერია...

ქართველო მსახიობო, იი დღეს უნდა მოწოდება სამშობლოს წინაშე!.. ნუ ხარ შებოროკილი და მოქმედების ასპარეზი გაიფართოვე!..

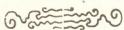
ამითი შენს სახელს ახალი შარავანდელით შეჰმოსავ, ქვეყანას სამსახურს გაუწევ და სამშობლოს წინაშეც ვალ-მოხილი იქნები...

საქმეს დაყოენება აღარ უნდა!..

მსახიობი ი. ივანიძე აკაის შესახებ სწორს („ს. გ.“ № 1164): „საზოგადოებას თქვენმა გაცხეთა შემდეგი აუწყა: აკაის ფონდი უკვე მოისპო—ფული

გამოილია. ვინაიდან ამ სახელოვან მგოსნის სახელო-
ბის ფონდს ფრიალ დიდი მნიშვნელობა აქვს, ამის გა-
მო რედაქციას ვუგზავნი ჩემ მიერ მცირე, მაგრამ გულ-
წრფელ წვლილს და დარწმუნებული ვარ, ყველანი გა-
ნურჩევლად მიმართულებიან, შეეცდებიან შეაფასონ იგი“.

რ კ ა ლ ე ბ ი

ინერციული ყოფა.

თვალწინ მიდგას ჩემი საშობლოს წარ-
მტაცი ბუნების მხობლავი სახე და მის წიაღში
დანავარდობს ჩემი ოცნება.

ვიღებ ხელში ჩვენი დღეის მწერალთა და
პოეტთა შემოქმედებას და სიამით ვკაყოფილ-
დები: ვრწმუნდები, რომ ამ ქმნილებაში ლა-
მაზი და სრული სარკე ჰპოვა ჩვენი ქვეყნის
მარგალიტებმა, რომ ეს შემოქმედება აღსავსეა
ჩვენი ბუნების ცოცხალ მოძრაობით.

ყოველ საგანი ჩვენი ბუნებისა აშკარად
მეტყველებს, ვით ცოცხალი არსება და მის
რითმიულ მოძრაობაში შემოქმედი ჰარმონიუ-
ლად შლის თვის გულის ვარაშს. მთელი ჩემი
არსება დატყვევებულია, სული ჩემი დატვირ-
იულია ლამაზის ზურმუხტებით და მშობლიურ
ქვეყნის სილალე სცემს.

მაგრამ გონება ჩემი მაინც ფხოზლობს და,
დროგამოშვებით, ეძიებს უმთავრესს, რაც უნ-
და ჩანდეს და რაც ამ შემოქმედებაში მიმ-
ქრალა.

ლამაზის სურათებით დამთვრალ ოცნებას
ინსტინქტით სწყურია იხილოს ბუნების გვირ-
გვინი, დაინახოს მისი მოძრაობა და ჩასწედეს
მის სულიერ ტრადეიას.

მე მწაღია ვიხილო ადამიანი თვის სულის
ძახილით, მალაღის მისწრაფებით, წყურვილე-
ბით ალტყინებული და მოძრაობით აღვისილი.

მაგრამ იგი ამ შემოქმედებაში არსადა
სჩანს... და გული ჩემი მწუხარებას ეძლევა.

გვინდა ვიცოდეთ, რად გაურბის ჩვენი
მწერლობა ამ ადამიანს?

მაშ ერთის წუთით ყური ათხოვეთ ხელო-
ვანის წადილს და გაიგებთ, რომ იგი განგებ
არ გაურბის ამ ადამიანს, რომ იგი თითქოს
იძულებულია მას გვერდი აუაროს და მარტო-

ოდენ მისი მშობელი ბუნების სურათები გარ-
დაგვიშალოს.

ყოველი ხელოვანი სცდილობს თვისი ფან-
ტასტიური სახეები ობიექტიურის საგნების სა-
შუალებით გაშალოს. მისი ინსტინქტი იწვევს
ისეთ სიმბოლოებისაკენ, რომელნიც არსებით
ცოცხალნი არიან და მოძრაობენ. მას სწყუ-
რია სუბიექტიური ტრავედია ობიექტიურ აქ-
ტიობაში გაშალოს იმიტომ, რომ ყოველი
ქმნა მოძრაობა და სიცოცხლეა.

და აი მის წინ წარსდავ დღეის ადამიანი
ენება - დამცხრალი და ნება-დამსხვრეული;
ადამიანი არსებითად უმოქმედო და უაქტო,
რომელსაც ახასიათებს ინერციული ყოფა და
ხელოვანმა მას ზურგი უჩვენა.

ზარატუსტრას ენით ნიცმე დაწვრილმანე-
ბულ ხალხს იწვევდა და ზიზღით ეტყუდა:
„თქვენ მახინჯები ხართ და მე არ მეგულვება
მქედელი, რომელსაც შეეძლოს თქვენი გასწო-
რება, გამართვა. თქვენ მახინჯი სარკე ხართ,
რომელშიაც ყოველი სიმართლე და თვით ჩე-
მი სახეც საშინლად სახიჩრდება.“

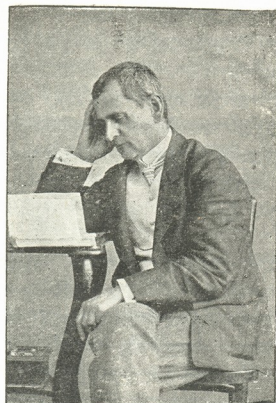
და იგი მოუწოდებდა ზე-კაცს, მომავლის
შვილს; დღეის მწერლობაც თითქოს მიხვდა,
რომ უმოძრაო და უაქტო ადამიანი ვერ და-
ტევს მის მოქმედ ფანტაზიას, ვერ ატარებს
მის მოძრაე და ცოცხალ სახეებს; — განახლების
წუაროც თითქოს დაშრეტილა მასში.

და იგი მიმართავს ბუნებას, რომელიც
ატარებს საიდუმლოებას მულმივის განახლების
სა, აქტიობისა და სიცოცხლისა.

საქართველოს ძველ მგოსანთა შემოქმე-
დებაში კიდევ სჩანს და სცემს ადამიანის სუ-
ლი, იგი თითქმის უმთავრესია თვისი მოძრა-
ვის სიცოცხლით და ძლიერის ვნებით.

აქ ბუნება უბრალო ჩარჩოა, ფონი, რო-
მელშიაც ძლიერად სცემს ადამიანის სიკო-
ცხლე. დღეს ეს აქტიობა თითქოს მომკვდარა
და ახალი მწერლობა მას სრულებით განწე
სტოვებს. ასეთივე შეიქმნა თითქმის ახალი თე-
ატრიც. თუ ოდნავ დაუკვირდებით, შეამჩნევთ,
რომ არას დროს ასეთი დიდი ყურადღება არ
ჰქონია მიქცეული სურათებსა და დეკორაცი-
ებს, როგორც დღეის თეატრში.

შესაძლოა, ამის მიზეზი გემოვნების და
ესთეტიურ აღიღოს გაწვრთნაც იყოს, მაგრამ,

დამსახურებული მსახიობა
ვ. ა. აბაშიძე

(დაბადებიდან 60 წლის შესრულების გამო)

ცხადია, ეს მიზეზი უფრო ღრმაა და მისი შინაარსიც უფრო გასაგები გახდება ჩვენთვის, თუ აღნიშნულ მოვლენას დავაკვირდებით.

ძველად თეატრში უმთავრეს ყურადღებას იპყრობდა მსახიობთა მოქმედება და უფრო მეტად კი ერთი მათგანის, რომელიც იყო გმირი და რომლის ხასიათის რომელიმე მხარე აძლევდა მთავარ ტონს პიესის მსვლელობას. დღეს კი ასეთი პიროვნება ფანტასტიკურად მიგვიჩნია და თვით მსახიობთან ერთად მთავარ ყურადღებას ვაქცევთ პიესის მხატვრულ სახეს, მის სურათებს, კერძოდ დეკორაციებს, თითქოს ის, რაც მოქმედებაში ვერ ახსნეს და განმარტეს ავტორმა და მსახიობმა, უნდა გაიშალოს ამ სურათებში, მხატვრობაში..

დღეის თეატრი უმთავრესად ფსიხოლოგიურ მომენტების თეატრია და თვით თამაშიც მარტოდენ ფსიხოლოგიურ ანალიზის სახით ამოიწურება, მას აქტიობა აკლია.

ჩვენი ცხოვრების ძველი ურთიერთობა დაიძლია და მის ნაგრევებზე მყოფ თანამედროვეთ იჭვი და ანალიზი იპყრობს, ნებას რეფლექსია ღრღნის. აქტს ეს ანალიზი და იჭვიანობა ჰკლავს და ჩვენაც მარტოდენ ოხვრა და კენესა გვეცმის.

არ არის მოქმედება, იმიტომ რომ ჯერ არ განმტკიცებულა რწმენა, რომელიც რელიგიად

უნდა იქცეს და ახალ ცხოვრებას საფუძვლად დაედოს. და თითქოს, შეშინებულნი, დროთა მსვლელობას ვაძლევთ ჩვენს თავს ენება-მიმქრალნი.

ამ საზოგადოებრივ ინერციას სახავს დღეს ჩვენი ხელოვნებაც...

აკაკი შავაძე

ნაწყობები

ვნახე ახლად ჯვარდაწერილნი. ხელ იხელ ჩაკიდებული მიდიოდენ და თან ერთმანერთს თვალებში უღიმოდენ. სიყვარულით აღვსილი გული თავისიცემით ტანისამოსს არხევდა და განუზომელ ნეტარების ნექტარში ჰჰანდა მთელს სხეულს.

— შენ ხომ ჩემი ხარ, მარტო ჩემი? ჩას-ჩურჩულდება ცოლი და ხელზეხელს უჭერდა.

— შენ ხომ მარტო ჩემი ბედნიერება ხარ, მარტო ჩემი ნეტარება, ჩემი სიყვარული, ჩემი სიხარული? ღიმილით ეკითხებოდა ქმარი.

თუ სადმე იყო ქვეყნად ბედნიერება, ის ამითან იყო ამ ჟამად.

თუ სადმე იყო ქვეყნად ნეტარება, ის ამით ძარღვებში სჩქეფდა.

ბედნიერები იყვენ. მე მშურდა მათი ბედნიერება...

მე შევხდი მათ რამდენიმე წლის შემდეგ საღვურზე. ქმარს ცოლი აცილებდა.

— მომეწყინება უშენოდ. ეუბნებოდა ცოლი.

— ბავშვები გაგართობენ, მეც მალე მოვალ. უპასუხებდა ქმარი.

იმათ ლაპარაკს გულის სითბო აკლდა. მატარებელი დაიძრა. ცოლი სწრაფად გამოტრიალდა. პირველი კლასის ოთახში მაგიდას მოუჯდა, ამოიღო რელიკულიდან ქაღალდი და დაიწყო აჩქარებულად ფანქარით წერა: „ჩემო სულიკო! ის გავისტუმრე. სამი დღე მოვისვენებ. ამაღამ გელი უკანა კარებიდან. შენი კრუწნა გენაცვალა შენ.“

პირზე ღიმილით დაკოცნა წერილი, ჩასდლო კონვერტში და გაატანა შიკრიკს.

— ახლავე მიუტანე! მიამახა უკან.

ამოვიხსრე. მე აღარ მშურდა მათი ბედ-
ნიერება. აღარც მენატრება ვისიმე სიყვარული.

მე ვნახე ცოლქმარი. ტყის პირს ერთმა-
ნეთს მოჰხვეოდნენ და ტუჩებით ერთიმეორეს
შეჰკონებოდნენ.

მე ვერ წარმომიდგენია ჩემი თავი უშე-
ნოდ, ჩემო ნეტარებაზე, ჩემო სიცოცხლე! ჰბუტ-
ბუტებდა აღერისის ტალღებში მონავარდ
ცოლი.

— მინდა, შეგედულო, შეგეწებო, რომ
ორივე ერთხორცი ვიყოთ, ერთს სხეულში
შეერთებული! — ეუბნებოდა სიყვარულის აღში
გახვეული ქმარი.

ისინი ბედნიერები იყვნენ, ციურ სიტკბოე-
ბას განიცდიდნენ, წყაროს ნეტარებისას ეწაფე-
ბოდნენ.

შემშურდა ამათი ბედნიერება...

მე შევხდი მას რამოდენიმე წლის შემდეგ.
სხვა კაცს მისდევდა, ხელი მკლავში გაყრილი,
და თვალბში შესიკრიალებდა.

ქმარს უკვე ვაპყროდა და ეს აერჩია იმის
გულს.

ამოვიხსრე. მე აღარ მშურდა მათი ბედ-
ნიერება. აღარც მენატრება ვისიმე სიყვარული.

მე ვნახე მიცვალბებული. როდესაც კუბო
საფლავში ჩაუშვეს, ცოლი შიგ ჩახტა და კუ-
ბოს დაეკონა. ძლივს ააგლიჯეს.

— რა გინდათ, გამიშვით, გევედრებით,
ამასთან ერთად მომაყარეთ მიწა. უამისოდ სი-
ცოცხლე არ მინდა, არ შემიძლია. ემუდარე-
ბოდა ის ყველას. იმის თვალბში ზღვისავით
ღრმა სევდა იხატებოდა. მე შევანატროდი კუ-
ბოში მდებარე ქმარს: ის ხომ ასე მძლავრად
უყვარდა ცოლს!...

შევხვდი მას რამდენიმე წლის შემდეგ
თეატრში. მეორე ქმარს ამოსჯდომოდა გვერდ-
ში და იმის სახეზე სრული კმაყოფილება ბედი-
სა იხატებოდა!.

სოფლად ვიყავი. ჩემი ფანჯრის წინ კუნე-
ლის ტოტზე ჩიტს ბუდე გაეკეთებია. დედალი
კვერცხებს ეჯდა. მამალი თავს ევლებოდა, ნი-
სკარტს თავზე უსვამდა. შეეღულტულებდა, უა-
ლერისებდა — ხან შორს გავარდებოდა ისარივით

და მაღმისი შშობელი ბუნების სურათე რახანე-
ბით ნძალოს. ს სატრ-

ფოს ჰოველი ხელოვანი სკდილობს თე
გური სახეები ობიექტიურის საგან ერ-
თად ებით გაშალოს. მისი ინსტინქტ. ერთ
დღეს იმბოლოებისაკენ, რომელნიც ო. გამო-
ვიხედლნი არიან და მოძრაობენ. მას იდა მა-
მალ ჩებიექტიური ტრაველია ობიექტებში და
გაეატში გაშალოს იმიტომ, რომ
გომარობა და სიცოცხლეა. ბი დე-
ხუქე. ია ია მის წინ წარსლვა დღეის ზდა ჩი-
ტის სადამცხრალი და ნება-დამხსენი.

გაი არსებითად უმოქმედო და ჰახსენდა
დედალსაც ახასიათებს ინერციული ხე აღარ
იჯდა.. ნმა მას ზურგი უჩვენა. ტოტს
და უძრატუსტრას ენით ნიცუე დაწვრ თითქოს
მისთვის ახს იწვევდა და ზიზლით აა. დიდ-
ხან ვუშურანზობი ხართოა კა. ჯყო. მზე ჩაე-
სენა. დაღამდა. ჩიტი არ ინძრეოდა.

მეცოდებოდა. თან მაკვირვებდა მისი საქ-
ციელი. ვათენდა თუ არა, მაშინათვე ჩიტი
გამახსენდა. შევხვდე ტოტს. ჩიტი იქვე იჯდა
იმავე მდგომარეობაში, უძრავად, თაფაქინ-
დრული.

ნეტავ, როდემდის უნდა იჯდეს ასე, ნუ-
თუ არც საქმელი ახსოვს, აღარც სასმელი?
ამგვარ ფიქრებში ვიყავი გართული, რო-
დესაც ჩიტი შეინძრა და ტყვიასავით ძირს
წამოვიდა.

მე გავექანე იმისაკენ. ის გულაღმა ეგლო
თვალბ-დაახუჭული და ნისკარტში სისხლი წა-
მოსდგომოდა.

საბრალოს ჯავრისა და მწუხარებისავან
გული ვაჰხეთქოდა....

ბევრმა ხანმა განვლო მას შემდეგ, მაგ-
რამ ეს სურათი დღესაც ცოცხლად მიდგია
თვალწინ...

რატომ მეც ჩიტად არ დავიბადე!

ვ. ჯანაშია

ა მ კ ლ უ ა

(იხ. „თეატრი და ცხოვრება“ № 7)

ყოველ ადამიანს აქვს ესრეთ წოდებული
ტემპერამენტი. ამ საზომს, თვით ბუნებისგან მო-
ნიქებული, ვერ გადასცდება იგი ვეროდეს. ამ
მის ტემპერამენტში კი მარხია სათავისო ახალ-

ვახლობაც, სიბებრეც, სიღინჯეც, სიმარდეც და სხვ. როგორც ტრალიკული თვისებისა ვგრძევე კომიკურის. რაღა თქმა უნდა ზოგს უფრო გამოცხადებულად ახლავს ეს თვისებანი, ზოგს უფრო შენელებულად. ყურმახვრილი და გრძობა-სკევიტი რეჟისორის ხელში ესეთი მღღღარო მასია აღამიანის თვისებისა თავის დღეში ჰრ დაიკარგება, თავის დღეში არ დაიჩრდილებს. ამიტომაც ის არ გაჰყვება ცუდათ გაკვალაქის ძველს ბილიკს ამპლუსას, რომელსაც ზეერი უსამართლობა მოსდევს ხოლმე, არამედ შეურჩევს მსახიობის ტემპერამენტს სამისო ხასიათის როლს და მას ასაკურობინებს ბევრად უფრო მარჯვეთ და მორგებულად, ვიდრე ამპლუსის დაცვით.

ეს ტემპერამენტის საკითხი, ჩემის ფიქრით, დიდი ხანია გადასჭრა მოსკოვის სამხატვრო თეატრმა და, როგორც ხედავთ, არც შემოდგოა. თქვენ იქ ნახავთ, რომ კანალოვა დღეს თუ ჩეხოვის «ალუბლის ბაღში» სტუდენტს თამაშობს, ხვალ იულიოს კეისრის აღმასრულებელია და თუ სტანისლავსკი „კეისრში“ ბრუტოსი იყო, ხვალ „ალუბლის ბაღში“ შეუღარებელი გაფეფია. როგორც მოგეხსენებათ ეს როლები ძველი ამპლუსის მიხედვით სულ სხვა და სხვა დარგისანი არიან. მაგრამ ამითიც მტკიცდება, რომ საქმე ტემპერამენტი ყოფილა ე. ი. ის რეალური ძალა, რომელიც ყოველ აღამიანს შესდგამს, მაშასადამე მსახიობსაც და არა ამპლუსა, რომელსაც დღეს მაინც რეალური ნიადაგი არა აქვს და მხოლოდ ძველი კლონების ნარჩენია.

ამპლუსის ცუდი და მავნებელი მხარე კი ის არის და იმიტომ უნდა გავილაშქროთ მის წინააღმდეგ, რომ იგი იდეურათაც აფერხებს მსახიობს და კომერციულადაც.

ვთქვათ ვინმე „მოარზივე ამპლუსის“ არის. შეიძლება კომერციულად უზრუნველყოფილია, მაგრამ მხატვრულად იგი ერთ წერტილზე იყინება, ძვალდება მხოლოდ ერთ ჩარჩოში, მისი ნიჭი ფრთას ვერა შლის და უკვე ერთჯერვე გამოკვერილი მიხვრა-მოხვრა, თავის გადგება, თვალების მონახვა, როგორც მას, ისე საზოგადოებას აბეზრებს თავს. იმავე დროს კი ტემპერამენტს რომ მიჰყოლოდა ესეთი მსახიობი, რა დიდი სარბიელი იყო მის წინ გადაშლილი, რა ვრცელი ასპარეზი მხატვრულ შემო-

ქმედებისა. ასე, რომ ამპლუსის ფარგალში მომწყვდევა ერთ-გვარ მხატვრულ სიკვდილსაც კი ჰგავს. ამიტომ იყო, რომ სცენის დიდი მხატვრები (როსსი, სარა ბერნარი, შეკსპირი, აბაშვიძე, ალექსი-მესხიშვილი) ამპლუსის სრული ბატონობის დროსაც კი არ კმაყოფილებდნენ მხოლოდ ერთ-გვარი ხასიათის როლებით და მათი მხატვრული ალღო სხვადა-სხვა საუცხოვო ტიპებს ვეხატავდა.

მეორე მხრით კი აიღეთ რომელიც გინდათ სხვა ამპლუსა. ის მოვალეა მხოლოდ განსაზღვრული დარგის როლები შესარულოს და სხვა არა-რა. აქაც მხატვრული სიკვდილი. ამას კიდევ უნდა მიუმატოთ კომერციული დაზარალობაც პირველთან შედარებით. მერმე რათ უნდა ხდებოდეს ესე? ხელოვნების საუცხოვო, თავისუფალ ტაძარში დაზარალობას რა ხელი უნდა ჰქონდეს? არა. «მეცით ნიჭსა გზა ფართო!» ტყუილად არ არის ეს სიტყვები ნათქვამი და სად უფრო უნდა მძლავრად გაისმოლოს ეს სიტყვები თუ არ აქ, ჩვენს სამლოცველოში?

ნუ დაიჩაგრება ნურავინ ნურც მხატვრულად, ნურც კომერციულად. ნუ მიეცემა პირველობა ნურავის ამპლუსის მიხედვით, მიეცეს ღირსებისამებრ. ნიჭი და უნარი, ანუ ჩემის თეორიით გამწესადეჟი ტემპერამენტი თავს არ დამალავს. ეს იქმნება უფრო სამართლიანი, რადგან შეხამებულ იქმნება თვით ბუნების მძლავრ და გარდუვალ კანონებთან და არა იმ წესებთან, რომელმაც დრო მოჰპაჰა და რომელიც მხოლოდ უსამართლობასა ჰპადებს.

მართალია, სხვაგან, მოწინავე ქვეყნებში ჯერ მთლად არ მოსპობილა ამპლუსის ბატონობა, მაშასადამე ჩვენ ქართულ სცენის მუშაკებს საიდან შეგვიძლია ერთის მოსმით დავგმოთ ტრალიკია. მაგრამ რატომ არ შეიძლება გაეთავალისწინოთ, აქწონ-დაეწონოთ ჩვენს თქმული ვარემოებანი და ახლავ შევეცადოთ ჩვენშიაც უკეთესის დანერგვას.

რუსეთის ახლანდელ მსახიობთა ყრილობას, სხვათა შორის, დიდი შეხლა-შემოხლა აქვთ ამ საკითხზეც და რა დაშავდება, რომ ჩვენ ყველამ ვიზრუნოთ ამის შესახებაც. ყველამ—მოანტრეპრენიორე დრამატ. საზოგადოება რეჟისორებმა და მსახიობებმა.

შალვა დადიანი

„შენ არა გტირი!“

გოდება ქართველის დედისა.

(თანამედროვე მოწინავე მამა-კაცს)

შენ არა გტირი! იმიტომ რომ შენ—შენ აღარ ხარ. თუმც არც მომკვდარხარ, მხოლოდ გარდიქმენ, გაილესე უკუღმართი ცხოვრებისა მღვრიე ტალღებში...

მაგრამ ესტირი კი, დღე მუდამ ესტირი, გზათ მიმავალიც მწარედ მივსტირი—მხოლოდ იმას კი, შენ რომ იყავი!

არსად გინახავს, ან არ გქონია ბრწყინვალე თვლებით მოქედელი ძვირფასი ნივთი, ხმარებაში რომ ხან-გამომვებით ამოვარდება ხან ერთი თვალი, ხან მეორე და ასე ბოლოს რომ ხელში შეგრჩება უბრწყინვალო, დაყურსებული ჩონჩხი ოქროსი, რომელსაც მხოლოდ დაკვირვებით და თუ შეამჩნევ გადაცვეთილ მხატვრულ სევადას, გამოცდილებით თუ და მიხედვით ყოფილ მშვენებას?!

ესევე სწორედ შენც შეგეცვალა სახიერება: ბრწყინვალე თვლები—ეს სული შენი თანდათანობით მოიცვა ბნელმა და დაჰკარგა მან თვის ანკარა, ცრემლის მზგავსი სპეტაკი ფერი და დარჩა მხოლოდ ოქროს ჩონჩხისა მინავგარი სხეული შენი. აი, მას ესტირი, იმა შეცვლილსა, იმა გარდაქმნილს არსებას შენსა.

სად არს ის გმირი, ჩემი ღვთაება, ოცნება ჩემი, რომელს ველტვოდი, რომლის ძლიერ სულს ვევემონებოდი ბორკილ დაყარილი? რომელსაც უნდა გამოეხსნა დამონებული ჩემი მშობელი და ასეთს იმის დიდებული მოვალეობის აღსრულების დროს, მისი ქრილობის—სულიერის თუ ხორციელის—მალამოდ ყოფნას მთლად შეესწირავდი ჩემსა სიცოცხლეს, ვანაცვალედი მებრძოლის მეკრძალსა! მწაფს ვემსახურო ჩემს დატანჯულს, გვემულსა დედას, მსხვერპლად დავედო, კვლევტარად ვარს შემოვადნე მის წმიდა სულსა, მაგრამ სად ვნახო სამსხვერპლოის ღირსი ქურუმი, ვის კურთხეული, მარჯვე ხელი მისცემს მას ცეცხლსა?!

ის აღარ არის, არა და არა! დიდი ხანია, რაც გარდიქმნა, გაიღესა უკუღმართი ცხოვრებისა მღვრიე ტალღებში...

ვაი მე ბედკრულს იმა გარდაქმნის მასში მომსწრესა და მასთან ერთად რწმენა დაკარგულს, იმედ-წარწყმედილს და მოსპობილს! მთლად წარმეხოცა ის სასოება, რაცა მამლევდა ამა სოფლად მიზანს ცხოვრების, ბრძოლისა ძალას და დავრჩი ობლად.

მარტო ვარ, მარტო! ოჰ, ნეტავი თუ შეედრება რამე იმ ტანჯვას, როდეს განიცდი სულის ოპლობას, ეთხოვები შენს ოცნებას ტკიბილს!

მარტო ვარ, მარტო, ყოვლად უძლიერი და დავრდომილი! ჩაღად არ მიღირს ეს სიცოცხლე გაწამებული და ნუთუ ამას ცოდობ მიმიღებს ან ზენაესი ან მიწერი, რომ ვერ შევეუძლო სასომხილმა იმ ჩემი კერპის დამსხვრევასა, რომლის მოლოდინს, რომელზე ლოცვას შევალეი უწმიდესი ჩემი გრძობანი—და სამუდამოთ დავიდუმო ეს გული ჩემი დაწყლულებული?

არა მგონია, იმიტომ, რომ ცოდვა არ არის მოსვენოს ტანჯულმა სულმა!

მაგრამ ეს მითხარ, სად არის ძალა თავის მოსპობის? ის არის ხვედრი ან დიად პირის, ან სულ მსუბუქის, და პირველ ხარისხს მოკლებული, ვირჩევდი მდარეს, ოლონდ მოეცა საშვალება, რომ დამცბრომოდა ეს დველფი გულში, აღარა ვგრძნო არსებას ჩემსა და აქ უმაქნისი სხეული ჩემი საფლავის ირგვლივ აღმოცენებულ ყვაილთ ხომ მაინც ასახრლოვებია!

მაგრამ ეს ბედი მაშ რის ბედია, უზენაესად მოპოქებული, რომ არ აღსრულდეს შუბლს-წანაწერი! და აი ვიხედი მეც ჩემსწილხლომილს უწყალო ბედსა, ვინაც გარდიქმნა, შემეცვალა სულის ჩამდგმელი თავი შენი, ის ჩემი ყველა!

მარტო ვარ, მარტო! ოჰ, ბედო, შევბედო, სირცხვილი შენდა! იცი, მუხთალო, რა ჩაიღინე! ნუ კი გგონია იმითი, რომ გრძობასა წმიდას თვით ჯოჯოხეთის სატანჯველსა ამა ქვეყნადვე განაცდევინებ, არა! იმითი, რომ შენ მოჰკალი აღამიანში—აღამიანი! რასა მიქვიან სამთვარიოსებრ აღსრულება ყოველდღიური მოთხოვნილების: სული ერთს თხოვს, ხორცი მეორეს და ეს პირველი მანქანისებურ ემორჩილება მეორის სურვილს ბუნების კა-

ნონს. ძალა კი კედება, ძალა მომქმედი, ვინა-
იდანა მას არა ჰყავს მისი მუდმივი გამღვი-
ბელი. გაჰქრა ის რწმენა, ადამიანსა, რომ მე-
გონა ერთს მთას დაეძრავდი მეორისა შესა-
ჯახებლად, ოღონდ მყოლოდი თვალ-წინ
დამდგარი, თვით არ შესესძლოს შესაძლოდ ყო-
ფის, — როგორც მსურველი! მიტომ რომ ჩემსგან
დასახული ის გმირი იყავ, რომელს ელოდა
ჩაგრული ერთი და რომელსაცა უნდა დაგეც-
ხრო მრავალნაირი ჭრილობა მისი.

რადა ხარ, რადა ეგ უმოქმედო! რა ჯა-
ლდომ შეგკრა? რა ბნელმა ძალამ დაგიმონა და
დაგიხშო მშობლის ბედისთვის მუდამ მზრუნა-
ვი ნათელი შუბლი? რამ შეგიბოქვა, დაგიუძ-
ლურა მის დაფარვისთვის მუდამ მზად მქონი
ძლიერი მკლავი? აბა, შეხედე, მიმოიხედე შენს
გარემუმო, რა კენესა ისმის! საცოდავობის
ამის გამგონი, მტერი რა არის, ისიც მოღბე-
ბა! იცი, ვინ სტირის, ვინა ჰგოდებს აწმყოზე
და უფრო კიდევ მომავლისთვის? ის შენი
ზაქრო! აი ის ზაქრო, მის სივაჟაკე, მისი
მხარბეჭი, მისი მახვილი, გამკრიახი გონება
რომ ალტაცებაში მოგიყვანდა და მის სისრუ-
ლით გატაცებული — აღთქმას უღებდი მის მო-
მავალის საუკეთესოდ შეცვლისათვის თავიც
დაგველო! ახლაკი სტოეგებ იმ ბედ-შეგას, ბნე-
ლით მოკულსა, გათახსირებულს, ნიადაგიდან
დაძრულსა და უფსკრულზე მისულს და ე მგ
შენი გასაოცარი, საარაკო გულ-ციგობით,
მთლად მოშვებული შენის არსებით, ლამის
თითონევე ჰქრა მას ხელი და შიგ გადუშვა,
არას დაეძებ!

და ის კი მოსთქვამს, შეველას გიძახის
მხსნელად დასახულს და არ კი უწყის იმ უბე-
დურბა, რომ დიდი ხანია მას უღალატე!

საბრალო ზაქარო! მესმის მე, ძმაო, შენი
კენესა და შენი გოდება! მესმის და მწვდება
ღრმად არსებაში, თვისი სიმწარით მთლად მი-
წიწკნის და მიღარავს გულს გაწამებულს, რა
თვალთ მეწვლება საზარელი მომავალი შენის
ცხოვრების, მაგრამ... რა გიყო? აბა, რა ძალ-
მიძის, მე უბედურს, ჩემის ობლობით დაუძლუ-
რებულს სუსტსა არსებას? აღარაფერი, არა და
არა! ოჰ, მარტო ვარ, მარტო, ფრთებ-შეკვე-
ცილი! აი, რას ესტირი! შენ არა გტირი! იმი
ტომ, რომ შენ — შენ აღარ ხარ. თუმც არც
მომკვდარხარ, მხოლოდ გარდიპქმენ, გაილესე
ცხოვრებისა მღვრიე ტალღებში...

ნინო ყიფიანისა

ხმა ბუნებისა

(ქედღენი ოლ-ოლს)

ზამთარია. ჰყინავს. თოვლი თეთრ საბ-
ნალ ეფენება აკანკალებულ დედა-მიწას. წყლენ-
ბი გაყინულა. 8 წლის ბავში, თბილად ჩაც-
მული, მზიარული დაკურავს ყინულზე უში-
შრად.

— ნუ თუ არ გეშინიან დაკემისა, ჰა-
წიავ? — ეკითხება მზახველი.

— სრულიადაც არა! მე მეფარველობს
თვით ძლიერი ზამთარი, რადგან იგი მეგო-
ბარია გულადებისა! — უპასუხებს ლოყებ-წამო-
წითლებული ბავშვი...

გაზაფხუხულია. ბუნება იფშენეტს თვა-
ლებს, იღვიძებს; იბანს ნამძინარეე პირს
გრძელ შხაპუნა წვიმით და ირთება მზიარულს
მწვანე სამოსელში; ჰკაზმავს თავის თბილ კალ-
თებს ლამაზ, სურნელოვან ყვავილებით და
ებატუება მომღერლებს გასართობად; ესენიც
ასხავენ მას ქება-დიდებას. მღერის მთელი დღე
8 წლის ბავშვიც.

— ნუ თუ არ დაგელაა ხმა, შეილო,
ამდენი სიმღერისაგან-ეკითხება მობეზრებული
მშობელი.

— სრულიადაც არა! მე როდი ვმღერის;
მღერის ჩემი გული გაზაფხულთან ერთად...

ზაფხულია. მზიანი დღეა. ქარი, ხანგრ-
ძლივ შრომით მოწყვეტილი, მისციმია მოსვენ-
ებას. ზღვის ნაპირზე ქვიშა გახურებული და
უწყალოდ იკბინება. მასზე გორაობს მთლად
ტიტველი 8 წლის ბიჭი.

— ნუ თუ არ გტყვენნიან ადამიანისა,
მაგოდენა ბიჭი ხარ? — ეკითხება შემთხვევით
გამგელო.

— სრულიადაც არა! ვეთამაშები მზის
სხივებს; ისინიც ხომ ტიტველები არიან! — უპა-
სუხებს ბავშვი.

გაოცებული ადამიანი ჰშორდებქ მხრე-
ბის წვეით...

შემოდგომაა. ცა უნუგეშოდ სტირის.
მზეს სთვლენი. ბავშვს ძილის დედა დასწოლია.
ღროზედ ვერ იღვიძებს სამუშაოდ.

— ნუ თუ ცხლავე ზანტობ, ბიჭო! —
მიპმართავს მას დედა.

— სრულიადაც არა! თუ კი ბუნებაც
ეხლა ძილის ვიქრშია, ადამიანი რადაა? —
უპასუხებს ბავშვი...

ოხ, ადამიანო! როგორ არ გესმის, რომ
არაა ჯერ ჩაკლული ბავშვში ბუნებრივი
გრძობანი? დღე. კილოხანიძე

მისი იმპ. უმაღ. დ. მ. კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე (კ. რ.)

ავტორი ზიკსის „მეუფე ურიათა“, იოსებ არიმათელის რაფაში.

მ ე უ ფ ე უ რ ი ა თ ა

დრამა ოთხ მოქმედებად და ხუთ სურათად, ძ. რ-სა, თარგ. კ. მესხის-მიურ.

მომხმედნი პირნი:

პონტოელი პილატე, კეისრის მოადგილე ურიასტანში.

ფროქულოზი, ამისი მეუღლე.

იოსებ არიმათიელი } სინედრიონის წევრი.
ნიკოდიმოსი }

იოანა, მეუღლე იროდის ეზოს მოძღვრისა.

რომაელი ჯარის უფროსი.

პირველი ლეგეონის ტრიბუნი.

მეორე ლეგეონის ტრიბუნი.

ასისტავი.

ხალუკეველი.

- 1 } ფარისეველნი.
- 2 }
- 3 }
- 4 }

სიმონ კვრინელი, იოსების მებალე.

ალექსანდრე } ამისი შვილები.
როფე }

ლია, ურიასტანელი, მხევალი ფროქულოზისა.

ბარტიმეოზი, სოფელი.

იოხების მოსამსახურე.

გზირის ხმა.

ლევიტის ხმა.

ხალხი ორივე სქესისა; ნელ საცხებელის მტარებელნი; ყვევლების გამყიდველნი ახალგაზდა ქალნი; ასურეთის მხევალნი და ყმანი; მოცეკვენი უსიტყვოდ: მხედარნი; ყმანი.

მოქმედება იერუსალიმში ვნების კვირის განმავლობაში — ქრისტე-მსხნელის აღდგომაჲდ.

მოქმედება პირველი

ქალაქის კედელთან; თავისი ზედ-კომუგებით მიდის მარცხნით სიღრმეში. პირველ პლანზე დიდი კარგებია; კარების ზევითა თავი მოსჩანს, ძირი-კი სცენის ქვეშ იმალება. გზა ჯერ არ მოსჩანს, მაგრამ თანდათან მაღლდება და სცენის იატაკს უსწორდება სცენის შუა-ადგილის ცოტათი მარჯვნივ. აქ გზა უხვევს მარცხნივ და სულ ზევით-ზევით მიდის ვიწრო გასასვლელამდე, რომელიც უკანა პლანზე სიღრმეშია მოთავსებული. აქედან გზა ერთბაშად მოუხვევს მარცხნივ და სცენის სიღრმეში მიდის რამპის პირდაპირ—ქალაქის კედელამდე და გაუვლის რამდენიმე სხვადასხვა სავაჭრო ღუქუნებს, რომელნიც ჰფარავენ მარცხნივ სიღრმის იქით სანახაობას. ფარდის ახდამდე ღუქუნის ბანები საესეა ხალხითა. მარცხნივ ფართო ზეთის-ხილის ზეა, რომლის

შტოების ძირში ორი კაცი თავს შეიფარავს. ამ ხის ძირში თითქმის ზეზრდია დიდი ქვა, რომელსაც ხმარობენ დასაჯდომად... აქედანვე ზევით მარცხნით მიდის ვიწრო კიბე, რომელიც უერთდება ზევით მიმავალ გზას. მარჯვნივ ქვისა არის წყარო. ამის პირდაპირ, მარჯვნივ. ასისთავისა და მის მხედრების სადგომია. ეს სადგომი უერთდება შენობას, რომელშიაც ზემოდ მოხსენებული ვიწრო გასასვლელია. ამ შენობების გასწვრივ რამდენიმე საროს (ალვის) ზეა ჩარგული მარჯვნივ ავანსცენაზე კუთხეში ქვის სკამ-ლოგინია. სალამო ხანია. ფარდის ახდამდე მოისმის ალტაცებული გუგუნი და ხალხის ხმაურობა.

გამოსვლა პირველი

სცენა საესეა ხალხითა. ბევრს ბზისა და ზეთის-ხილის შტოები და ყვავილები უჭერია ხელში. გზა, რომ

მ. შ. ბ.

მელიც მოსჩანს ვიწრო გასასვლელთან, მოფენილია ვარდებით, მწვანეულობით და ზემა მოსასხმელებით. სცენის გარედამ მოისმის ყვირილი, თანდათან ეს ყვირილი გადიკტევა საერთო სიხარულის გუგუნად და აგერ-ეგერ გამოისმის ცალ-ცალკე წამოხანობა.

მშვიდობა ცათა ზედა და დიდება მაღალთა შინა!—
ვინ არის ეგე?

მესამე.

პირვ.

მეორე.

პირვ.

გალილეველი!

მოციქული...

ნახარეთიდან

მოვალს იესო, დიდი მოძღვარი!

პირვ. ქალ. აი ხომ ზედაეთ... იმისი კიკვის ფეხის კვალია...

მეორ. ქალ. მე დავუფინე... ზედ გადიარა!

პირვ. ქალ. მომეც მანდილი ეგე სახსოვრად!

მეორ. ქალ. ოპ, არა, არა... თვით შევინახე...

მოციქულისა სახსოვრად ამას!!!

(ეკაჟინი თანდათან წუნარდება)

პირველი (საფხიდან). ოსანა ძესა დავითისასა!
მეორე. ოსანა! კურთხეულ იყოს იგი მომავალი სახელითა უფლისათა!

პირველი. ოსანა! რომელი ხარ მაღალთა შინა!

მეორე. კურთხეულ იყოს მეუფე ჩვენი!

პირველი. მშვიდობა ცათა შინა,

დიდება, მაღალთა შინა.

მეორე. კურთხეულ არს მომავალი მეუფე სახელითა უფლისათა!

სადუჯ. მატყუარაა იგი და გჯერათ:
კეისრის უღლის მოგლეჯა შესძლოს
ამ მათხოვარმა და ხელთ მოიგდოს
დავითის ტახტი?

ბარტიმეოს. არა ყოფილა
დავითი მეფეც ხარისხოვანი:
გუშინის მწყემსი — დღეს მეფედ ოქცა.

პირ. ფარის. ოჰ, საზიზარო!.. ამ მაწანწალას
შენ მეფე დავითს განა ადარებ?!

მეორე. ის გაცოფებულთ სიტყვით ამწვიდებს!

პირვ. იგი კეთროვანთ ჰკურნავს სრულიად!

მეორე. მოძღვარმა შესძლო მკვდრებით აღდგენა!

სადუჯ. ეგ დედა-კაცთა მოჭორილია...
სასწაული მხოლოდ სულელთა სწამთ..

პირ. ქალ. მაშარ ვერწმუნოთ, როს ბრმად შობილს
საჯაროდ თვალნი მან აღუხილნა?

მეორ. ქალ. ჰაბუკი ვინმე — დედისა ერა
სიკვდილს ხელიდამ მან გამოპვლიჯა!!

პირე. და იაირის სინაგოგისა
უფროსის ქალი ხომ აღადგინა
სარტყელიდან?!

მეორ. ფარის. მოძღვარი თქვენი მატყუარაა!..
არც მოციქული, არც დავითის ძე!
(აღვსნებუღი ხაღხი აზირობს მისკვას)

ბართიმეოს. ეგ შეურაცხყოფს ჩვენს დიდებას!

პირვ. ჰსურს მოციქული მან შევიმბღალოს.

მეორ. ფარის. დაჩუმდი ახლაე! ვინ მოგცათ ნება
მის უწოდებდეთ თქვენ მოციქულად?

პირ. ფარის. არა არს იგი უფლისაგანა...
ცრუ-მოციქული და ცრუ-მოძღვარი.

პირვ. როგორა ბედავ ზე წარმოგზავნილს
გვრე უწოდო?

პირ. ფირის. შენ როგორ ბედავ
წარმოგზავნილი უწოდო იმას?!

მეორე. სამარიელო!

პირველი. ქოფაკო ძაღლო!

მეორე. ვასწით შორს ჩვენგან!

მესამე. შორს უწმინდურნო!!

პირ. ფარის. იქით!!

პირველი ქვებით ჩავქოლოთ ესენი!!

სადუჯევ. (მორბის ჯარის სადგომთან) აქეთკენ!

მეორ. ფარის. ჩქარა მოგვეშველენით!
(ხაღხი მუქარით ქუებს დასწვება)

ბამოსვლა მითრე

შემოვლენ ახისთავი და რამდენიმე მხედარი.
ახისთავი. რა ყვირილია?!

სადუჯევ. კეთილშობილო
მეომარო! ჩვენ ვერ ვუვრიგდებით
ამ შავ ხალხის აზრს. ამათ სწადიანთ,
მაწანწალა, გლახაკი ვინმე
თავიანთ მეფედ გამოაცხადონ!

ჩვენ კი გვრწამს მხოლოდ ერთი ხელმწიფე
პირ. ფარის. მეუფე ჩვენი და თქვენიც ერთად!
მეორ. ფარის. დღეგრძელი იყოს ტიბერიოსი.
პირ. ფარის. ყოვლად დიდება ჩვენსა კეისარს!!

ბარტიმეოს ოჰ! პირ-მოთენო!..

პირველი. მლიქვნელნო ენით!!

მეორე. მზად ხართ გაპყიდოთ ერი და ხალხიც;
ოლონდ თქვენ თბილად მოითბანუროთ!
(ხაღხში დრტყინვა)

ახისთავი. შიში არა აქვს ჩვენს კეისარსა
ვილატ ქადაგის! აქ ყოველ-დღე
შფოთი და ჩხუბი მგყესეულად გაქვსთ.
დღეს კიდევ არ იქნა ასტეხეთ ხალხი
მოციქულსა ცუდათ ხსენებით!
გიჯობთ წახვიდეთ... აქაურობას
განშორდეთ სრულად!

(სადუჯევდნი და ფარისევედნი გავლენ)

ბამოსვლა მესამე

ახისთავი (ხაღხს). დაწყნარდით თქვენცა!
ვისაც-კი ხელში ქვა დაუნახათ,
მეის წაათრიეთ საპყრობილენში!
(გადის, მსკედაწნი რამდენიმე კაცს გაიყვანენ. აურ-
ხაურა მოისმის)

ბამოსვლა მეოთხე

პირველი (ხაღხიდან). ძალ-მიმორენო!
მეორე. და ავო-ბოროტნო!
მესამე. ჯალათნო! განა დიდხანს გვედგმის
მძიმე უღელი რომაელების?!

პირველი. მესიამ გვიხსნას ურჯულთაგან!
პირ. ქალ. მეუფედ გახდეს ნაზარეველი
და ყველას გვიხსნის!

მეორე. მოვესწრობით-კი?

(სტენს ცარეაღება. ბართიმეოსი მარტნივ გადის.
მზე ჩადის — არე-მარეს მოეფინება ოქროს ფერი
სინათლე. გამოდინ იოსებ და ნიკოლაიმოსი)

კ. მესხი

(შემდეგი იქნება)

პოემა, რომელიც სულს შთაბერავს ტანჯულ-გვემულ ხალხს; ასწავლის ძმობა, ერთობა, სიყვარულს. ოხ, რა კარგია...

ასე გამდგროდა ნელის ხმით მგოსანი... ესმა ეს ხმა დარაჯის ასულს და ატოკდა..

რა ქნას? სად იშოვოს ორბის ფრთა, ბატონის ტყავი, კვიდოს წვენი?!

უცებ ფიქრმა შთანთქ... რაღაც მოაგონდა. ასული იზიდა, მიხვდა, რომ სხვერპლია საქირო... გაიგო, რომ მოსიყვარულე გულს ყოველივე შეუძლია და ღიმილით დაუყუა ქალაქის ვიწრო ქუჩებს...

ღიღახანს იარა... ბოლოს ვიწრო კარები შეაღო და თვალტრემიანი მოხუცი მოგვის წინ დაეცა..

— ჩქარა დამაძინე, მოიტა ბასრი და მთელს ზურგზე ტყავი გადამაძვრე.. იცი, ტყავი გადამაძვრე ფრთხლად, მერე გამოქენი, დაამზადე, რომ საწერ ეტრატად ივარგოს..

გემის?!

მოხუცი კითხვის ნიშნად გადაიქცა...

— ჩქარა, გემის? შესძახა ქალმა... გასამრჯელოდ ის აიღე, რაც შენც თრთოლოვს გვერის... რაც ისე გინდა წამლებსთვის, მაგრამ ვერ გიშოვნია..

მოხუცი უფრო გაშტერდა..

— მე ქალწული ვარ! გემის? მაშ ნულა აყოვნებ! შესძახა ქალმა და ტანსაცმლის ძრობა დაიწყო..

ახლა კი მიხვდა მოგვი, რა ბედნიერება მიადგა კარებზე... ასული ნელა დაიძინა, ბასრით ზურგზე ტყავი გადააძრო... ქალწულის დაღვრილი სისხლი წამლებსთვის უშუშებში მოაკროვა, მერე ჭრილობა შეუხვია, რაღაც შეულოცა...

და როცა მშვენიერ ასულს გამოედვიდა, ტკივილს სრულიად არ გრძობდა; მოგვის დაქნილი ტყავი გამოართვა და საქისკენ გამოეშურა... გზაზე ბატის ფრთა იპოვა, შინ მივიდა, ბასრი მოიპარა და იმ დროს, როცა მგოსანის უკანასკნელი ჰანგის აკორდი გაისმა, ასულმა სანათურიდან ნივთები საკანში ჩაყარა..

შესწყვიტა მგოსანმა სიმღერა. მის არც კი შეუშინებია ჩამოყრილი ნივთები, დალილია უკანასკნელად ამოიოხრა და თივაზე მიწვა...

4

დილას, როცა ცხოველმა მზემ ოქროს ფერი სხივთა კონა საქნის სანათურში შეაპარა და იქაურობა მკრთალად გაანათა, მგოსანმა თვალი მოჰკრა რაღაც შეხვეულ ნივთს... მის სიხარულს საზღვარი არ ქონდა, როცა ბასრი, ბატის ფრთა და საკმაო დიდი ეტრატი იპოვა... მაგრამ მელანი სადღაა?! ჩაფიქრდა მგოსანი... შუბლი დაესვრა... უცებ გაიღიმა, სიხარულით გამოსქრა კალამი, თეთრი ტყავი მუხლებზე გაიშალა, გულისპირი შეიხსნა და მკერდზე დანის წვერი იჩხვლიტა... ჩაუწო შიგ კალამი და დაიწყო პოემის წერა.— ყველაფერი დააფიქცდა მგოსანს, ყველაფერი. სწერს იგი ვატაკებით თავისი სისხლით ტანჯული ხალხის ყოფაცხოვრებას... სწერს თავის სისხლით. სწერს და ოხვრასთან ღიმიც გაუთამაშებს ხოლმე ტუჩებზე. გადის ღღებები.. აი, პოემა სრულდება. მგოსანი იღიმიან.. მაგრამ როცა უკანასკნელი სტრიქონები უნდა დაეთავებია, კალამმა მუქად დაიწყო წერა... მიხვდა იგი, რომ სისხლი გამოეღო, მოიკრიბა ძალა, რამდენიმე წვეთი სისხლი კიდევ გადმოღვარა, მოიპარჯა კალამი და პოემაც დაასრულა... უკანასკნელმა ღიმიმა გაუთამაშა გალოჯრებულ ტუჩებზე... შეახვია ეტრატი,— თივაზე გაწვა, გულზე დაიდვა ძვირფასი განძი და სული დალია...

5

დარაჯის ასული ლანდევით გამოჩნდებოდა ხოლმე მის საკანთან... მიუგდებდა ყურს და ნელი ოხვრა ესმოდა ხოლმე.. ბოლოს ისიც შეწყდა... ვეღარ მოითმინა ასულმა, იშოვა საღალაც ნაგლეჯი ტყავისა, ზედ დააწერა:

„სტრფობამ თექვსმეტი წლის ასულს ზურგზე ტყავი გადაამაძრო და შენ მოგართვა, მგოსანო, რომ ზედ დაგწერა პოემა ჩაგრულ-ტანჯულთა... რას შვრები? თუ დაამთავრე, მომე, ხალხში გავიტან. დაე, ციხიდან ისმინოს შენი ტკილი ხმა მშობელმა ერმა“... ჩაუშვა... უკდის... ჩუჩუნიც არ ისმის. გადის ღღებები... თვეები... დარაჯის ასული დნება... ბოლოს ვეღარ აიტანა ამდენი ლოდინი და დილას მკვლარი იპოვეს...

6

გავიდა ხანი. მონობა და ბატონობა ქვეყნად კიდევ არ იყო მოსაპობილი, რომ დატყვე-

ვებული მგოსანი მოიგონეს. როცა საჯნის კარები გააღეს, იპოვეს მგოსნის ძეგლები. გულის ჩონჩხზე კი იღვა „შებვეული ეტრატი... იქვე იპოვეს დარაჯის ასულის წერილი... გახსნეს მგოსნის ეტრატი და წაიკითხეს, ეტრატი ასე იწყებოდა: „მელანი რომ ვერ ვიპოვე, ღიმილი ავიკერ მ.ერლი... შიგ ვუწეებ კალამს და ვიწყებ ამ პოემის წერას“...

და ასე თავდებოდა: „დასრულდა... ჩემი სიკოცხლით შევქმენი ეს პოემა. ჩემი სისხლით დავწერე. შიგ მოთხრობილია სიიღუმლოება ტანჯულ-ჩაგრულთა... მოიგონეთ ამის დამწერი, რადგან მან თვისი სისხლით გასწმინდა სვედა გვებული ხალხისა“...

და ჩიანელი

სომეხური ღრამ. დასის დამსახურებული მსახიობი

გ. ტერ-დავთიანი

(40 წ. სსსრკ-ის მფლავლობის გამო)

ს ა ს ა ე ლ ა მ ე

(სურათები)

მერთადი შუქი მოვარის ნათელ-კაემნაინა
 შკვადრთა უხმო სავანეს მკერდზე გადაჭყვინთა
 და ნიავე ჩურჩულეის საიდუმლო ხშიანა...
 ხის ფურცლებს ცვარ-ნაში ცხარეცრემლად სდენია.
 ვდკეპარ უხმო... დატკეპარ მკვადრთა ბინ-სადგურს,
 დროთა-სიო მიმღერის ნანანას უნჯურსა...

მწუსნარე ეოველი, მწუსნარე ბუნება,
 გულჩამთხრობი დუმილი ჩემს ფიქრს ესალბუნება...
 იაღქანი ბედის ცრემლთა ზღვაში ჰქანას, იფრთა-სსმუღლი იტუნება ფიქრთა ზღვაში ჰქანას.

იქ ვინ არის ნაძვის ქვეშ თაგაშლილი, მტრადი, ღოდს რომ დაშტურებო, სუგლით კამოჩინადი? — „შეშლილია, სბრადი, ბუდით განაწინადი, ამ დროს სსსიფალოზე მარად დასწვის მტრადი!“ რა სიქეა, რა სიქეა ნიავე, იგი შეშლილს არა ჰტავს, ცრემლი რომ სდის მღუდარე, ნუთუ არ დაგინახავს! გესმის? იმ წუნარს ქეითინში გმინავს ისმის სულის, სუგლიანი, მწუსნარე — გმინავს დაქანცულას.

წელს მკვლელებს გაშლილი სსტრფოს მიიწოდებდა, [დებდა!

ტრფობის ფერფელი ხელთ ეჭურა, გულსათუთქი ჰგო... ექ, ვინ იცის, ნიავე! ბედს მუხთადს და ტიადს რადღენი უმანკო მსხვერპლად დაუმონა, აქ მოსულან და სცლიან ნაღვლით სავსე ფიადს, შენ-კი შენთვის სისინებ — სსვა შეშლილი გგონია.

უხმო ღოდებს, ავლამებს დასწლია ანრდილი, დასწლია ანრდილი, შავი, როგორც სიგვადი. მწუსნარე ეოველი, — მწუსნარე ბუნება. გულჩამთხრობი დუმილი ჩემს ფიქრს ესალბუნება. მწუსნარე ეოველი, როგორც სსტრფო ობოლი, შემოდგომის ფოთოლი, — როგორც სსტრფო ობოლი. იაღქანი ბედის ცრემლთა ზღვაში ჰქანას, იფრთა-სსმუღლი იტუნება ფიქრთა ზღვაში ჰქანას...

3. მწუნარიშვილი

გ ა მ ა ე ხ უ ლ ი

გადამხმარი მიდამო გამოცოცხლდა. გაზაფხულის საამო და სანეტარო სიომ დაჰპერა. ამოქმედდა მიწა, მცენარეებში სიკოცხლის ნაკადული ჩისახა. ამწვან-აბიზინდა მდელი, აქოჩრდა მთები. ტყე-ველ-მიდორი ათასფეროვან ყვავილებით შეიმოსა. ჰავარი საამური სურ-ნელოვანებით გაიფინთა. ამეტყველდა ადამიანი, ახმაურდა პირუტყვი, აქაფდა და არაკრაკა მდინარეები. — უკვე მოფრინდა მერცხალი — გაზაფხულის მახარობელი, მხიარულად მოედვენ მწვანე ფოთლით შემოსილ ტყე-ველს და საამურათ აქიკიკა-აქელურტულდენ ცელქი ჩიტუ-

ნები. ყველგან და ყველაფერში სიცოცხლე ჩაისახა. ფუტკარი საამურად დამბუხის ყვაველებს და მოწიწებით სწუწის სიტკობებს. ყვავე-ყორანთა ჩხავილი ჩვევულებრივ აღარ ჰწამლავს აღამიანთა სმენას; — თუ სავსებით არ მომკვდარა — ხომ თანდათანობით კვდება მინც შავ-ბნელი ზამთარი, დაღვა გაზაფხული. — გაუმარჯოს გაზაფხულს!

ილია ბახტაძე

შენ ვერ გაიგებ, ვერ მიხვდები!..

(მელო-დეკლამაციისათვის)

მალა, პატარა გორაკზე, თაე-ჩაქინდრული იჯდა ჩემი იმედი, ჩემი სიცოცხლე, ჩემი სულის დგმა! მე კი იქ ძირს ვიყავ და აღტაცებით მას შევეცქეროდი! ის ჩურჩულით მეუბნებოდა, იცი რას? —

ეხ, შენ ვერ გაიგებ, ვერ მიხვდები!

მე მას ვეძახდი, მაგრამ ჩემი მას არ ესმოდა; მის გულის ბასუსს მე კარგად ვგრძობდი! იცი იმის კენესით მე რასა ვგრძობდი? —

ეხ, შენ ვერ გაიგებ, ვერ მიხვდები!

იქ არე-მარე ოღნავ ნათელს იფენდა და მე კი ძირს ბნელში ვიყავ გაფთორებულნი! ვეხვეწებოდი, ვევედრებოდი აფხსნა: რა ზომ ნათელი ოღნავ ანათებს-შეთქი? იცი რა მითხრა? —

ეხ, შენ ვერ გაიგებ, ვერ მიხვდები!

მე გადავწყვიტე მასთან მისვლა და კიდევ მიველ! მე მეშინოდა, ვკანკალებდი, ხელს ვერ ვახებდი! ის წმინდა იყო, წმინდა ვით ანკარა მთის წყარო! მე მას გამოვივხმარებ. მან თავი აღადგო მაღლა და იცი რა მითხრა? —

ეხ, შენ ვერ გაიგებ, ვერ მიხვდები!

იოზა ზარდალიშვილი

ქართულ მწერალთა წერილები

(მოგონებანი)

IV

ილია ჭავჭავაძე

მესამოცე წლების მოღვაწეობა შექმნიეს სახელი ხანა საქართველოს ცნაურებაში. ამათ გამოაცხადეს დაურადებლად ეროვნული შროგარმა. მამუკმა იტ-

ილია ჭავჭავაძე
(1837—1907)

ილია ჭავჭავაძე

კაცეს ეს სახელი მიმართულება შეიღებოს. მეროშე ამ სახლის მიმართულებისა იყო სიკვდილამდე ილია ჭავჭავაძე, „ის დაბერდა, ბურთივით მრგვალი“, როგორც მას უწოდა გრ. ორბელიანი. გაჩნდა მამებსა და შეიღებს შორის ბრძოლა, რომელშიც უმთავრესად თავი იჩინეს ილიამ და აკაკიმ. „საქართველოს მოამის“ დახურვის შემდეგ ილია ერთხანად გაშორდა თითქო ლიტერატურულს სამსახურს, იგი მომრიგებულ-შუამავლად დანიშნეს დუშეთის მაზრაში, მაგრამ მალე დაბრუნდა ისევ თვის საყვარელ საკანს, კვლავ გაისმა მისი ხმა „ერეკლეში“, რომელშიც ზედზედ ისტამბუბოდა მისი ნაწერები. მისი ნაყოფიერი და ძლიერი მამულიშვილური მოღვაწეობა იწყება 1877 წლიდან, როცა მან დაიწყო საკუთარი ორგანო — კვირეული ჟურნალი „ივერია“ და საშემდომად დამკვიდრდა თბილისში სთავად-ზახურთ ბანკის თავმჯდომარედ. ამ დროს ილიას ნივთიერება უზრუნველყოფილად ხელი შეუწყო და სიკვდილამდე მისს დიდებულს კლასს მეღანი არ შემრბათა. იგი მუდამ დარჯი იყო თავისი ეროვნული შროგარმის, დარჯი უმაშინ და თავგამოდებულად: არც ერთი საკრო საკითხი არ აღძრულა ჩვენში, რომელ დარგშიც გინდათ, რომ მისი მადლიანი კლასი არ შენებოფოს და თავგამოდებით არ დაეცეს, მაგ. მისი მუდგარი იერიში კატოგზე ქართველთა დროშის შესახებ, მისი თუმორით აღსაყუ წერილი „კუტულო ქართველთ უღანია“, ონთესკისთან ბრძოლა, „ქათა დადალი“, „აი ისტორია!“ და სხვ. მრავალი მისი იღაჯი იყო მთელი საქართველოს ერთს ეკონომურად გაღონიერება, განურჩევლად წოდებისა. სამარ-

თლიანად დააფასეს ეს დიდებული ღვაწლი ილიასი ჩვენმა სსიქადულმა არ. ჯიჯიძემ: არჩილის თქმით ზოლიტიკური სიმბოლო ილიასი იხატებოდა ერთ-ნულ ცნობების ადრინდების სპირიტუაში. ამის ელტვოდა ილია თავის ხსენებზე მოღვაწეობის ჟამს.

ზირადა ილია გავიდა 1877 წ. შემოდგომაზე, როცა „იერიას“ ახანშრომლად გაუხდი. ილიას უყვარდა თავისი თანამშრომლების გაცნობა. მაშინ მე ვუცხანდი ზროვინიანლური მეთვალყურის წერებებს. ზოტ იოსებ ბაქრაძისთვის ეთქვა, დაიბარე შენი მეგობარი კაცი და გამაცნო. ბაქრაძე შეხვედრიყო ვანო სიმიაშვილს და დაუბარებინა ჩემი თბილი მიხვედრა. როცა დრომ ნება მომცა, ვაისულ დიდებულს მივსახსნი. მაშინ ბახვი სოფოლაკის ქმისე იყო, სდაც ახლა სკუბერნიი სმმართველია. წამიუყვანა იოსებმა. გზაზე სმინელი დეღუა ამიგრდა, იოსებმა ღაზარაკზე შემტეო. გაგუტვდი, რომ ილიას დანახვაზე ენა ჩამიფარდება და რას იფიქრებს, ეს უნო კაცია ჩემი თანამშრომელიო. მეც არ ვიციდი, რად ველევიდი... ასე სტოღნია დიდებული კაცის ნახვა-გაცნობას.

გაოვიდა ილია ცაღკე თთაში, სდაც მე და იოსები ვუციდიდი. მისმა ბადრმა სსხემ, ფართო. შუბლმა, სსოგადოდ მისმა სხის მუტრუველებამ ისე გამბატა, რომ დეღუა დამეკარგა და დავაშინდი. მაშინდელი ილია უცხო სანახვი იყო: შავი წვერი, გქელი თმა, კისრამდე ჩამეგებული და შუაზე გაყოფილი, ამეყენება მის ბადრს სსხეს. დაროკება მომცა, ზროვინიანლური ჩამორჩენილია კულტურულ ცნობრებას, კანთელბას, კაცობა არა გუფას სოფლად, რომ კათოლიცნობიერის იგი. ვეღას თქვევტანმა ზროვინიანლ ქალაქებში უნდა ჯგუფები შედგინოთ და მი ჯგუფებმა იქმედონო.

— მაინ რამელები კაცი იქნებოთ გორში? მკითხა ილიამ.

— სმა-ოთხი, მაგრამ თითო-ორელა სოფელში მომბეგებანი კანთელბუღნი ზირნი, რომელიც მხარს გავდევნ ქალაქელებს და შეერთებულის ძლით ვმუშაობთ. ახლა ხალხსოხური მოძრაობაა-მეთქი, ვუთხარი მე.

— შრომა სკირთ, შრომა ზაციოსანი!... უნდა ჩაწეოთ ჩვენს ხალხს, ვეღას განურჩევლად წოდების, იშრომან, იშრომან, რომ ეკონომიურად მოღონიერდნენ. დღემდე ჩვენი გლეხობა გავწილი იყო ბატონეობისკან, დღეს მან თავი დაის-

ნა, მაგრამ მარტო ვერ გასწევს ჭაზას, მას უნდა გლეხს უნდა, გზის ჩვენება და ეს კი ახლავს ღობის საქმეს... მითხრა ილიამ...

ასე მკონია ახლა მეღაზრაკება-მეთქი, ისე ჩამჩხა სსოფნაში ილიას ნღაზარაკევი. ბოღოს მითხრა: ჯგუხნობით სსეიდიელს ვერას მოგცემთ ზროვინიანლ თანამშრომლებს, გსეითი თავის თავს ვერ იეგებავს, ჩემი ფუფით გამოდას, მაგრამ საქმე სომ ასე არ იღონდილებს, დრო მოვა და გაფართოვდება საქმე, მკითხველი განხდება..., ჰო, — მითხრა ბოღოს, — შენი წერილებიდან სხნს, რომ ხალხს კარგად იცნობ, რატომ ზღობის ცნობებიდან მითხნობებს არა სწეო.

— მაქვს, მაგრამ ვერ ვებღავ ვერ, — რადაც მაქვს.

— სდაც, სდაც! მითხრა და გამოფეთხოვეთ.

ს. ჯიჯიძე

(გაბრძელება შემდეგ №-ში)

ა ჩ რ დ ი ლ ი

(ტეტიბიერიდან)

ყოველივის თან სდევს აჩრდილი ადამიანს და არას დროს არ სცილდება. არც დლით არც ღამით. ხშირად თვალწინ უდგას ის ადამიანს, მაგრამ ვერ ამჩნევს, როგორც ხშირად ვერ ვამჩნევთ მცენარეს სახლის წინ, რომელშიაც დიდხანს სცხოვრობ, ანუ ვერ ამჩნევ შენს თანამეზავრს, როდესაც ფიქრი სხვა საგანს დაუშონებია.

მაგრამ აჩრდილი ყოველივის იმყოფება ადამიანთან, იმ დროსაც, როდესაც ბავში ხარ და ნახი აღერსით გკონვი დედის მკერდს, როდესაც შეპყურებ სატრფოს მიზნედილ თვალებს და სცილიობ მწველი ცეცხლი ანთომის გულში, იმ დროსაც, როდესაც გასკეპრ გაზაფხულზე ტურფად აბიბინებულ ველს და ფიქრობ: შესაძლოა მომავალ გაზაფხულზე ჩემს საფლავზედაც აბიბინდეს მწვენი მოლიო.

დღისით და ღამით, ყველგან, ყოველივის თან სდევს ადამიანს აჩრდილი, ერთგული ვით მარტობა—და ეს აჩრდილი არის სიკვილი.

მის. ბოქორიშვილი

წმინდა ანტონის

სამოღვაწეობა

◆ მწერალ-მოღვაწის ანტონ ფურცელაძის

გარდაცვალებიდან 6 თვის თავი სრულდება 4 მაისს. ამ დროსთვის ხ. კიკინაძე გამოსცემს მისი მოღვაწეობის დამახასიათებელ წერილების კრებულს.

◆ **მგოსანმა ალ. შანშიაშვილმა** გერმანულიდან სთარგნა ჰეტეს „ფუსტი“, ფრანგულიდან როსტანის დრამა „შორეული დედოფალი“. ამჟამად სთარგმნის რებინდრანთ ტაგორეს „სიყვარულის ლექსებს“, რომელიც ჩვენს ჟურნალში დაიბეჭდება.

◆ **ბათუმის დრამ. საზ.ამ** გადასწავიტა მომავლ სეზონისათვისაც იყოლიოს დასი.

◆ **სახალხო თეატრის ისტორია** დასწერა დამსახურებულმა სცენის მოყვარებმა გიორგი ჯაბაურმა. დაიბეჭდება ჩვენს ჟურნალში.

◆ **ჟურ. „თეატრი და ცხოვრება“** იუზა ზარდალიშვილმა თავისი ზარჯით გაუწერა ჩხარის სამკითხველს (და არა საჩხერისას, როგორც შეცდომით იყო მოხსენებული).

◆ **ბელეტრისტი სპირიდონ მცირიშვილი**, ბიკენტი ლომთათიძე—მეორე სათათბიროს წევრად ნამყოფი და ასტრახანს გადასახლებული, ეს მეორე თვეა ავადა.

◆ **ქართ. სცენის მოღვაწეთა პირველი ყრილობის** მოსაწვეველ საპირო ნებართვისთვის ქართ. დრამ. საზ-ის გამგეობამ უკვე შუამდგომლობა აღძრა. კრება შესდგება 11 ან 15 მაისს.

◆ **ახალგაზდა მგოსანმა კ. კიკინაძემ** დასწერა ორიგინალური პოემა „რაზი“.

◆ **ფოთის ქალაქის თვით-მართვლობამ** გადასწავიტა აავგოს თეატრი ქალაქის ბალის გვერდით. საპირო თანხა გადაიღო.

◆ **მსახიობი იუზა ზარდალიშვილი** ამ ზამთრისთვის წილდერში აპირებს გამგზავრებას წარმოდგენების გასამართავად.

◆ **მსახიობი ვ. ურუშაძე** ქართულ დასით მისში წარმოდგენების გასამართავად გაემგზავრება შავიზღის ნაპირის დაბა-ქალაქებისკენ.

◆ **ვ. ურუშაძემ** დასწერა ვოდევილი „სახალდათო სტუდენტი“, რომელიც ნებართვის ასაღებად საცენზურო კომიტეტს წარედგინა.

◆ **ახალი თეატრის აშენება ბათუმში** დაუწყვია ბათუმის მფლო თეატრის პატრონს შამუცისკის.

◆ **თავ. ჯორჯაძემ** ფერაღის წამოღებით დახატა დრამატურგის ი. გედევანიშვილის დიდი სურათი.

◆ **მგოსანი ი. ევდოშვილის** სასარგებლოდ მისში გამართება წარმოდგენა.

სომხეთა შორის

◆ **საიათნოვას ძეგლს** სომეხ მწიგნობართა საზ-ის თაოსნობით აკურთხებენ მაისის შუა რიცხვებში. ამავე დროსთვის გამოვა მის ლექსთა კრებული.

◆ **მსახიობ გ. ტერ-დავითანის** 40 წ. სასცენო მოღვაწეობის აღსანიშნავად წარმოდგენა გამართება ავღაბარ. კლუბში 30 აპრილს.

რუსთა შორის

◆ **დიდი მარხვის წარმოდგენების** აღკრძალვის შესახებ რუსეთში შუამდგომლობა აღუძრავს მოსკოვის მიტროპოლიტი.

◆ **რეჟისორი კ. მარჯანაშვილი** საზამთრო სეზონისთვის მიწვეულია როსტოვის დონში ზარისკაცის დასში.

ბაქარა გოცმთა კონსერტო

კვირას, 13 აპრილს, ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოების დახმარებით. კონსერტანზე მსიქილის ძემ ამირჯეანმა გამართა ჰატარა კონცერტი. ამ კონცერტზედ უკრავდ მსიქედ სასწავლებლის მოწვეუთა ვეჟუეი. სულ 18 მოწვეუ წარმოდგენის ორგანოტრეს და დიდი ხსნივ არ ანის, ანც ივინი ამ საქმის შესწავლას შესდგომან. 9 თვის განმავლობაში ამ მოწვეუთ, რომელთა შორის ბეჟარა ჰატარც ურეჟია, საქმად შეუსწავლიათ ლითონის ორგანოტრეს დაკვრას და ჩინებულად ასერსებენ ზოგიერთი ძნელი ხმის შესრულებასც. თუკი ამ მცირე ხნის განმავლობაში სოფელის ჰატარა ბიკუბის შესდეს ამდენი, დარწმუნებული უნდა ვიყოთ, რომ, რამაღენივე წლის ვარჯიშით, ესენი უფრო და უფრო დასწავლავნიან.

მათი მსწავლეობა თვითონ კ. მ. ამირჯეანის უოფილა და ეს კონცერტიც მსიქედ ლიტბორებით შესრულეს. ხაღხი ბეჟარი დაკუსრო და ეველიანი კბოფილიანი დაჩნენ, საიმავსებით ამხენდენ სოფელის ჰატარა შემუსიკეთა შრომის ნაყოფს. მხუედავად იმისა, რომ დიდხნს და თითქმის შეუხუეებოე უკრავდენ, ანც ერთს დადლოლობა არ ეტყობოდა.

დიდი მადლობის დირსია თვითონ ბ-ნი ამირჯეანი, აველეის სასწავლებლის დამასრეული და ჰატარანი, რომ ასეთი საქმად დარგისათვის მოუცეჟია უკრავდება და სოფელად, ქალაქზე დასორებულ კუნტულში, შეუტანია ესთეტიური გასართობი, რისთვისც უოეული ქართულია მადლობელი დარჩება.

მეთვალყურე